

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยที่เสนอในบทนี้ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในภาคใต้
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดโรงเรียนต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ในภาคใต้
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดในภาคใต้

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีขนาดต่างกัน เกี่ยวกับการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดแตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการในภาคใต้ 14 จังหวัด จำนวน 4,346 คน โดยแบ่งกลุ่มผู้บริหารโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียนเป็น 3 ขนาด คือ

ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ซึ่งการแบ่งขนาดของโรงเรียนนี้ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติได้กำหนดเกณฑ์แบ่งโรงเรียนออกเป็น 5 ขนาดด้วยกันคือ

โรงเรียนขนาดเล็กที่สุด	นักเรียน	100 คนลงมา
โรงเรียนขนาดเล็ก	นักเรียน	101-200 คน
โรงเรียนขนาดกลาง	นักเรียน	201-400 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่	นักเรียน	401-600 คน
โรงเรียนขนาดใหญ่ที่สุด	นักเรียน	600 คนขึ้นไป ¹

ในการวิจัยครั้งนี้จะแบ่งโรงเรียนเป็น 3 ขนาดคือ

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 200 คนลงมา

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 201-400 คน

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 401 คนขึ้นไป

กลุ่มตัวอย่างประชากร กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดในภาคใต้ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง
แบบหลายขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สุ่มจำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษาข้อมูลซึ่งได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในภาคใต้ 14 จังหวัด มี
จำนวนประชากรทั้งสิ้น 4,346 คน

ขั้นที่ 2 คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้สูตรของ Krejcie
และ Morgan ² ได้จำนวน 354 คน

¹ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, "เอกสารเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณ
ประจำปี 2526 (อัดสำเนา) : 1.

² Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, "Determining Sampling
Size for Research Activities." Educational and Psychological Measurement.
30 (Autumn 1970) : 608.

ขั้นที่ 3 สุ่มตัวอย่างจังหวัดในภาคใต้ จำนวน 14 จังหวัด ในอัตราร้อยละ 50 โดยวิธีสุ่มแบบง่ายได้ 7 จังหวัด

ขั้นที่ 4 คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัดตามสัดส่วน จำนวนโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็น 3 ขนาด คือขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ขั้นที่ 5 สุ่มโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละขนาดตามจำนวนที่ระบุไว้ในแต่ละจังหวัด โดยวิธีสุ่มแบบง่าย แล้วใช้ผู้บริหารทุกโรงเรียนที่สุ่มได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง รายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรปรากฏตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่างประชากรจำแนกตามขนาดของโรงเรียนในจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ที่	จังหวัด	จำนวนผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามขนาดโรงเรียน				จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร			
		ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม
1	กระบี่	2	11	217	230	-	2	41	43
2	ภูเก็ต	3	4	50	57	1	1	9	11
3	ยะลา	2	12	197	211	-	2	37	39
4	สงขลา	14	48	415	477	3	9	78	90
5	สตูล	2	15	143	160	-	3	27	30
6	สุราษฎร์ธานี	6	14	552	572	1	3	103	107
7	พังงา	-	12	169	181	-	2	32	34
	รวม	29	116	1,743	1,888	5	22	327	354

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 แบบคือ

1. แบบศึกษาข้อมูลจากเอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้วิเคราะห์เอกสารรายงานการประชุมคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 7 จังหวัด
2. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้าจากอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 จากคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ตำรา เอกสาร ระเบียบ คำสั่ง ข้อมบังคับ วารสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 37 ข้อ แต่ละข้อมีคำถามปลายเปิด (open-ended) สำหรับผู้ตอบใช้แสดงผล และความคิดเห็น

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานการประถมศึกษา ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 17 ข้อ กำหนดระดับของปัญหาเป็น 4 ระดับ โดยให้คะแนนเป็น 3,2,1,0 ดังนี้

มีปัญหามาก	ให้คะแนนเป็น	3
มีปัญหาปานกลาง	ให้คะแนนเป็น	2
ปัญหาน้อย	ให้คะแนนเป็น	1
ไม่มีปัญหา	ให้คะแนนเป็น	0

การสร้างแบบสอบถามและแบบศึกษาข้อมูลจากเอกสารนั้น เมื่อสร้างเสร็จแล้วได้นำไปปรึกษาหารืออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน ได้แก่

1. ดร.รุ่ง แก้วแดง ตำแหน่งรองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ดร.กมล ภูประเสริฐ ตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

3. ดร.ชัยณรงค์ สุวรรณสาร ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายพัฒนานโยบายกองนโยบายและแผน
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

4. อาจารย์ฉวีวรรณ กิรติกร ตำแหน่งหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการ
การการประถมศึกษาแห่งชาติ

5. อาจารย์สุธรรม ปั้นประเสริฐ ตำแหน่งเลขานุการกรม สำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ

6. อาจารย์ถวัลย์ ทองมี ตำแหน่งผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดนนทบุรี

หลังจากนั้น จึงได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร และสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดนนทบุรี จำนวน 60 คน ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
โดยใช้สูตร¹

$$r_{tt} = 1 - \frac{MS_{error}}{MS_{ind}}$$

ได้ค่าความเชื่อมั่น = .93 แสดงว่า แบบสอบถามชุดนี้ มีความเชื่อมั่นสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยได้ติดต่อขอเอกสารรายงานการประชุมของ
คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร จากสำนักงานคณะกรรมการ
การการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จำนวนทั้งสิ้น 101 ชุด เป็นรายงาน
การประชุมตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2524-2527

¹วิเชียร เกตุสิงห์, สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (กองวิจัยการศึกษาสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2522) อัดสำเนา : 178.

2. ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามไปทางไปรษณีย์ พร้อมด้วยซองที่เจ้าหน้าที่ซองเรียบร้อยแล้วให้ผู้ตอบแทนสอบถามส่งกลับคืนทางไปรษณีย์ภายในกำหนดเวลา 20 วัน หลังจากนั้นหากยังไม่ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจากรายใด ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามไปให้อีก 1 ชุด เพื่อเป็นการติดตามอีกครั้งหนึ่ง

เมื่อครบกำหนดเวลาส่งแบบสอบถามคืน ปรากฏว่ามีผู้ส่งแบบสอบถามคืนจำนวน 269 ฉบับ ผู้วิจัยจึงได้ส่งไปรษณีย์บัตรเตือนไป ครั้งสุดท้ายได้รับแบบสอบถามคืนมาอีก 19 ฉบับ รวมเป็น 288 ฉบับ จากจำนวนที่ส่งไปทั้งสิ้น 354 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.35 ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

ที่	จังหวัด	ส่งไป				ได้รับคืน				ร้อยละ			
		เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม	เล็ก	กลาง	ใหญ่	รวม
1	กระบี่	41	2	-	43	36	2	-	38	87.80	100	-	88.37
2	ภูเก็ต	9	1	1	11	9	1	1	11	100	100	100	100
3	ยะลา	37	2	-	39	32	2	-	34	86.49	100	-	87.18
4	สงขลา	78	9	3	90	53	9	3	65	67.95	100	100	72.22
5.	สตูล	27	3	-	30	23	3	-	26	85.18	100	-	86.67
6	สุราษฎร์ธานี	103	3	1	107	79	3	1	83	76.70	100	100	77.57
7.	พังงา	32	2	-	34	29	2	-	31	90.62	100	-	91.18
	รวม	327	22	5	354	261	22	5	288	79.82	100	100	81.35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร นำมาวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกเป็นแต่ละคอร์ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่มีต่อการบริหารงานการประถมศึกษาของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด ใช้วิธีคำนวณค่าร้อยละและทดสอบความแตกต่างของความคิดเห็นโดยใช้ไค-สแควร์ (χ^2) ซึ่งใช้ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนคำถามแบบปลายเปิดซึ่งอยู่ตอนท้ายของคำถามแต่ละข้อ ใช้วิธีหาค่าความถี่

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการบริหารงานการประถมศึกษา ของคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด คำนวณหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและรายด้าน แล้วเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาระหว่างกลุ่มซึ่งแบ่งตามขนาดของโรงเรียนโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว

ถ้าค่า F ที่ได้จากการวิเคราะห์ ANOVA มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเปรียบเทียบค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ตามวิธีของ Scheffe (Scheffe'test for all possible comparison)

สถิติที่ใช้

$$1. \text{ ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในข้อนั้น} \times 100}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}}$$

2. ค่าความแตกต่างของความคิดเห็น โดยการทดสอบค่าไค-สแควร์ ใช้สูตร¹

$$\chi^2 [df] = \sum \left[\frac{(fo-fe)^2}{fe} \right]$$

เมื่อ fo = ความถี่จริง

fe = ความถี่ที่คาดหวัง

df = ชั้นแห่งความเป็นอิสระ

3. ค่ามัชฌิม เลขคณิต ใช้สูตร²

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ \bar{X} = ค่าเฉลี่ย, ค่ามัชฌิม เลขคณิต

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n = จำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

โดยกำหนดความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.00 ถือว่า มีปัญหามาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 ถือว่า มีปัญหามากกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.51-1.50 ถือว่า มีปัญหาน้อย

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 0.00-0.50 ถือว่า ไม่มีปัญหา

¹ ประคอง วรรณสุด, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525), หน้า 120.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 40.

4. ค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เพื่อพิจารณาการกระจายความคิดเห็น
ของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ใช้สูตร ¹

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left(\frac{\sum fx}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน

f = จำนวนผู้ตอบแต่ละข้อคำถาม

N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

x = คะแนน

5. ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA)
ใช้เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้สูตร ²

$$F = \frac{(M_1 - M_2)^2}{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}\right) (k - 1)}$$

เมื่อ F = สัดส่วนของความแปรปรวน

M_1 = มัชฌิม เลขคณิตของกลุ่มที่ 1

M_2 = มัชฌิม เลขคณิตของกลุ่มที่ 2

MS_w = ความแปรปรวนภายใน

n_1 = จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนตัวอย่างประชากรกลุ่มที่ 2

k = ชั้นแห่งความอิสระ

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

² ประคอง ภิรมย์สุด, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เจริญผล, 2525) หน้า 199.